

Zrzeszenie Osób Dotkniętych Skutkami Dekretu Warszawskiego „Dekretowiec”

ul. Zwycięzców 35 m 7, 03-929 Warszawa, tel: 22 617 65 67
<http://dekretowiec.pl> E-mail: biuro.dekretowiec@gmail.com

Warszawa, 5.03.2018 r

ANALIZA DLA CZŁONKÓW ZRZESZENIA „DEKRETOWIEC”

zapisów ustawy z dnia z dnia 26 stycznia 2018 r o zmianie ustawy o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa. Dz. U. z dn 27.02.2018 r poz 431

Niniejsze opracowanie dokonane w Zrzeszeniu DEKRETOWIEC przeznaczone jest dla członków naszego Zrzeszenia, którzy dochodzą swych praw do nieruchomości warszawskich przejętych z naruszeniem prawa. Opublikowana ustawa, która nowelizuje ustawę z dnia 9 marca 2017 r Dz. U. poz. 718 z 2017 r zawiera następujące rozstrzygnięcia.

- **Art. 15** Komisja przeprowadza czynności sprawdzające i prowadzi **postępowanie rozpoznawcze i ogólne**. Przy braku szczegółowego przepisu ustawowego w jakich sprawach prowadzi się czynności sprawdzające, należy przyjąć, że takie czynności mogą być przeprowadzone w każdej sprawie dot. gruntów warszawskich. W przypadku gdy w sprawie wydana była decyzja reprivatyzacyjna, Komisja z urzędu przeprowadza czynności sprawdzające.
- **Art. 16** Komisja z urzędu wszczyna postępowanie rozpoznawcze.
- **Art. 26** W razie wszczęcia postępowania rozpoznawczego, ulegają zawieszeniu wszelkie postępowania toczące się przed organami administracji, sądami administracyjnymi, sądami powszechnymi a nawet przed Sądem Najwyższym związane z wydaniem decyzji reprivatyzacyjnych, o zapłatę odszkodowania, o wynagrodzenie za korzystanie z nieruchomości a także ulegają zawieszeniu wszelkie inne postępowania prowadzone w tym zakresie.

Sądy rozstrzygają czy wnoszony pozew o odszkodowanie jest zasadny czy nie. Nie rozstrzyga o tym żadna Komisja Weryfikacyjna. Takie rozwiązanie narusza art. 45 – każdy ma prawo do rozpatrzenia jego sprawy przez niezawisły sąd, art. 32 – wszyscy są równi wobec prawa, art. 77 ust. 2 o treści: „Ustawa nie może nikomu zamykać drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności lub praw.”, **art. 6** Europejskiej Konwencji Praw Człowieka prawo każdego

obywatela Unii Europejskiej do rozpatrzenia jego sprawy sądowej przez niezawisły sąd a nie przez Komisję Weryfikacyjną - **art. 1 dodatkowego Protokołu** Pierwszego do Konwencji dot. poszanowania mienia obywatela, którego odjęcie może nastąpić jedynie na cele publiczne i jedynie zgodnie z zasadami prawa międzynarodowego a w warunkach Polski zgodnie z art. 21 Konstytucji.

Rozwiązanie powyższe jest sprzeczne z art. 17 oraz art. 60 Konwencji zabraniających tworzenia aktu oraz interpretacji przepisów Prawa Wspólnotowego, które prowadziłyby do zniweczenia praw jednostki, które są chronione Europejską Konwencją a która jest częścią krajowego systemu prawnego (art. 91 Konstytucji)

- **Art. 30 ust.1** - dodano pkt. 4a i pkt 4b , zmieniono pkt 5 oraz dodano ust 3.

Punkt 4a stanowi, że Komisja uchyla decyzję reprivatyzacyjną o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1-2 jeżeli osobę uprawnioną w rozumieniu art. 7 ust 1 dekretu, „reprezentował kurator ustanowiony dla osoby nieznannej z miejsca pobytu, a nie było podstaw do jego ustanowienia.”

Kuratora dla osoby nieznannej z miejsca pobytu ustanawia **sąd powszechny** wydając odpowiednie postanowienie **i tylko sąd powszechny może wygasić ustanowioną kuratelę dla osoby nieznannej z miejsca pobytu.**

Ani Przewodniczący Komisji Weryfikacyjnej ani sama Komisja nie może rozstrzygać czy były czy nie były podstawy do ustanowienia takiej kura teli przez sąd powszechny. Nie może zmieniać lub podważać postanowienia sądu powszechnego. Organ administracyjny jakim jest Komisja Weryfikacyjna nie ma uprawnień do ingerencji w orzeczenia sądów powszechnych.

Powyższy przepis narusza szereg przepisów Konstytucji oraz szereg przepisów Prawa Wspólnotowego, które jest częścią polskiego systemu prawnego (art. 91 Konstytucji). Z uwagi na to, że powyższa regulacja ustawowa dotyka bezpośrednio każdego dekrétowca - członka naszego Zrzeszenia DEKRETOWIEC, który w prowadzonej sprawie ma opisany wyżej stan prawny w którym dla zaginionego jego dziadka lub ojca sąd ustanowił kuratora dla osoby nieznannej z miejsca pobytu, może na podstawie art. 263 lub art. 264 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, wystąpić ze skargą p-ko Rządowi RP i wnosić albo o odszkodowanie, albo o uchylenie tego przepisu lub uchylenie całej ustawy.

Przepis w pkt. 4b rozstrzyga, że Komisja uchyla decyzję reprivatyzacyjną w razie „nieustalenia posiadania nieruchomości warszawskiej przez dotychczasowego właściciela”. Wykazanie absurdalności tego przepisu ustawowego zaczerpniętego z luźnej publikacji prasowej i przeniesionej przez Ministerstwo Sprawiedliwości do niniejszej ustawy, wymaga szerszego omówienia.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dn 18.X.2013 r sygn. III CSK 12/13 orzeka: „Właściciel nie musi wykazywać się żadną aktywnością wobec swojej rzeczy, ażeby zachować prawo własności do niej.” Obowiązujący w okresie

wejścia w życie dekretu Bieruta, Kodeks Napoleona w art. 2228 stanowił, że **posiadanie** jest to dzierżenie rzeczy **lub prawa**. Prawa właściciela były i są wpisywane w księdze wieczystej i w związku z tym nie było wtedy jak i obecnie żadnego wymogu prawnego ażeby właściciel w jakiś szczególny sposób wykazywał, że sprawuje posiadanie swoją nieruchomością. Przepis autorstwa Ministerstwa Sprawiedliwości także nie wskazuje w jaki sposób właściciel ma, czy miał wykazywać iż posiadał nieruchomość, gdy sam wpis w księdze wieczystej określał, iż jest on posiadaczem.

Przepis art. 2228 Kodeksu Napoleona stanowi także, że posiadaczem jest także inna osoba np. dzierżyciel a więc posiadacz zależny, która wykonuje prawo w naszym imieniu czyli w imieniu właściciela.

Czyny sprzeczne z dobrą wolą właściciela nie mogą stanowić podstawy ani posiadania ani przedawnienia - art. 2232 Kodeksu Napoleona. Obowiązujący obecnie art. 340 kodeksu cywilnego stanowi, że niemożność posiadania wywołana przez przeszkodę przemijającą nie przerywa posiadania.

W tym miejscu należy przywołać orzeczenia Sądu Najwyższego odnoszące się do okresu komunistycznego w którym obowiązywał dekret Bieruta. Ten okres bezprawia znalazł odzwierciedlenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który określił, iż na skutek uwarunkowań politycznych i powszechnego bezprawia do 1989 r. nastąpiło w Polsce zawieszenie wymiaru sprawiedliwości i nie można było dochodzić roszczeń od Skarbu Państwa przed sądami polskimi. W orzecznictwie Sądu Najwyższego okoliczności powyższe kwalifikowane są jako działanie siły wyższej w rozumieniu art. 121 pkt.4 kodeksu cywilnego, powodującej także zawieszenie biegu przedawnienia.

- Uchwała Sądu Najwyższego sygn III CZP 76/96 z dn 11 października 1996 r.
- Wyrok Sądu Najwyższego z dn 11 lutego 1997 r sygn II CKN 78/96

Jak do tej sytuacji określonej przez Sąd Najwyższy, ma się żądanie zawarte w przepisie stworzonym przez Ministra Sprawiedliwości, iż przy przejęciu nieruchomości należało wykazać fizyczne posiadanie tej nieruchomości, gdy wówczas istniało zawieszenie wymiaru sprawiedliwości w Polsce - jest żądaniem groteskowym, tendencyjnym obliczonym na to, że nikt nie będzie w stanie wykazać tego posiadania.

W jeszcze gorszej sytuacji znajdują się Polacy narodowości żydowskiej, których w Warszawie na dzień 1 września 1939 roku zamieszkiwało 359 tys. osób co stanowiło 1/3 ludności stolicy. Posiadali oni kamienice, place, różne zakłady przemysłowe a znaczna część tych osób nabyła wspólnie z Polakami różne nieruchomości w stolicy. Obecnie toczą się postępowania administracyjne dot. nieruchomości warszawskich w których współwłaścicielami są osoby pochodzenia żydowskiego. Ponadto wśród naszych członków Zrzeszenia DEKRETOWIEC są osoby dochodzące zwrotu swych nieruchomości warszawskich, w których współwłaścicielami byli ich poprzednicy prawni i Żydzi.

Władze Warszawy ani poszczególne Rządy RP nie wypracowały żadnej linii rozstrzygnięcia takich spraw. Jak dotąd nie korzystały z drogi cywilnej wnosząc sprawy do sądu o uznanie za zmarłego byłego właściciela narodowości żydowskiej lub korzystanie z regulacji art. 935 ust 3 kodeksu cywilnego.

Nowelizacja dot. Komisji Weryfikacyjnej Wiceministra Jakiego pomija to zagadnienie całkowicie. Nie tylko nie dąży do rozwiązania tego problemu ale jeszcze bardziej je zaciemnia. Omawiany przepis pomija dokumenty księgi wieczystej i uzależnia obecne odjęcie prywatnej własności osobie fizycznej od wykazania „posiadania”, nie precyzując i nie dokonując wykładni tego zapisu w znaczeniu dekretowym. Natomiast Konstytucja w art. 21 ust 2 stanowi, że wywłaszczenia można dokonać tylko na cele publiczne i za słusznym odszkodowaniem. Wykazanie „posiadania” nieruchomości w okresie jego przejścia przez rodowitych warszawiaków oprócz wadliwości prawnej, ma cechę niemożliwości spełnienia, gdyż na koniec 1945 roku liczba mieszkańców Warszawy liczyła tylko 422 tys. osób a dwa lata później spis powszechny w Warszawie wykazał 478.755 osób.

W tym okresie tj w latach 1946,1947, 1948 i w latach następnych, część Polaków już nie żyła, część siedziała w więzieniach UB, część w łagrach rosyjskich a duża grupa Polaków była jeszcze w armii Andersa lub rozszkana po całym świecie. W Warszawie pozostali następcy prawni, którzy nie mogli przecież akcentować posiadania nieruchomości siedząc na gruzach kamienicy swego dziadka lub ojca.Od wprowadzenia dekretu tj. od 26.X.1945r nikt z władz państwowych czy samorządowych nie żądał absurdalnego „przeprowadzenia dowodu posiadania nieruchomości warszawskiej” który jest wysoce sprzeczny z całą regulacją prawną krajową i Prawem Wspólnotowym. Jest to żądanie tendencyjne obliczone na to, że nikt takiego dowodu nie jest w stanie obecnie przeprowadzić po 70 latach od wyzwolenia Warszawy a tym bardziej w przypadku Polaków narodowości żydowskiej. Rozwiązanie takie daje uprawnienie Komisji do uchylecia decyzji reprivatyzacyjnej a tym samym uchylenie odzyskanej przez obywatela własności swoich rodziców lub dziadków utraconej na skutek bezprawia komunistycznego. W Zrzeszeniu DEKRETOWIEC określamy te rozwiązania jako powtórne ograbianie ludności Warszawy z tego czego nie odebrały władze komunistyczne.

Dekret z art. 7 ust 1 określał, że właściciel, a więc z mocy prawa będący posiadaczem oraz inne osoby prawa jego reprezentujące - mogą złożyć wniosek dekretowy. Artykuł 7 dekretu Bieruta ani żaden z pozostałych przepisów tego dekretu nie zobowiązywał ani właściciela ani użytkowników zależnych do wykazywania, iż posiadają oni fizycznie przejmowaną przez Gminę nieruchomość warszawska, gdy takie posiadanie wynikało jak wykazano wyżej z przepisów prawa.

Dekret Bieruta odbierał prawo do gruntu a nie prawo do użytkowania.

Trybunał Konstytucyjny i Sąd Najwyższy wielokrotnie w wydawanych orzeczeniach ustosunkowywały się do interpretacji przepisów nacjonalizacyjnych. W formie reprezentacji przytaczamy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 1998 r. syg. III CKN 393/97, w którym SN orzekł, iż utrwalone jest już w orzecznictwie stanowisko , **zgodnie z którym nie podlegają wykładni rozszerzającej przepisy pozbawiające prawa własności.** Sąd Najwyższy w orzeczeniu tym przywołuje także stanowisko

Sądu Najwyższego zawarte w wyroku dnia 8 maja 1992 r. syg. III ARN 23/92, który wskazuje, **że brak jest podstawy prawnej aby przepisy nacjonalizacyjne wyjaśniać w kierunku ograniczenia prawa własności w drodze wykładni rozszerzającej i to wbrew brzmieniu przepisu.**

Wprowadzona nowelizacja Komisji Wiceministra Jakiego rozszerza interpretację przepisu dekretowego. Wprowadza powtórnie bezprawie, w tym przypadku jeszcze bardziej restrykcyjne od bezprawia komunistycznego.

- Klauzula demokratycznego państwa prawnego wyrażona w art. 2 Konstytucji nakłada na prawodawcę obowiązek tworzenia prawidłowej formy legislacyjnej - wyrok TK z dn 12 września 2005 r syg SK 13/05. Ponadto akt legislacyjny musi spełniać warunek poprawności rozwiązań - wyrok TK z dn 30.X.2001 r syg K 33/00. Tworzenie legislacji nie odpowiadającej warunkom „racjonalności” nie można uznać za prawidłową i poprawną - wyrok TK z 17 maja 2005 r syg P6/04

- Powyższe rozwiązanie ustawowe jest sprzeczne z ustanowioną w art. 64 ust 2 Konstytucji zasadą, że własność, prawa majątkowe, prawo dziedziczenia podlegają równej dla wszystkich ochronie prawnej.

- Przepis prawa musi zapewniać jednostce bezpieczeństwo prawne, tworzyć „pewność prawa” a także stworzyć podwaliny działania dla organów państwa wraz z konsekwencjami prawnymi wywołanymi tymi działaniami, których skutki przenoszone są na obywatela - wyrok TK z dn 14 czerwca 2000 r, syg. P3/00

Przepis pkt 5 art. 30 rozstrzyga, iż uchylanie zwrotowych decyzji reprivatyzacyjnych będzie następowo, gdy przeniesienie roszczeń do nieruchomości warszawskiej było sprzeczne z interesem społecznym.

Podobnie jak w regulacji poprzedniej, przepis nie definiuje ani nie daje wykładni jaki interes społeczny jest nadrzędny nad odejmowanym prawem własności.

- W uchwale składu 7 sędziów NSA z dnia 26 listopada 2008 r syg akt I OPS 5/08 Sąd orzekł, iż przeznaczenie nieruchomości w planie zagospodarowania przestrzennego na cele użyteczności publicznej, nie wyłączało możliwości przyznania byłemu właścicielowi prawa własności czasowej do gruntu

. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dn 19.11.2001 r. sygn. I SA 640/00 orzekł: „Użyteczność publiczna nie zależy od stosunków własnościowych i nie odnosi się tylko do obiektów stanowiących własność publiczną”.

Wyrok N.S.A. sygn. IV SA 434/97 z dn 11.12.1998 r stanowi: „ Przeznaczenie terenu w planie zagospodarowania przestrzennego pod obiekty użyteczności publicznej nie oznaczało wprost, że korzystanie z gruntu przez dotychczasowego właściciela byłoby niezgodne z planem.

Komisja Weryfikacyjna w opracowanej przez siebie nowelizacji przedmiotowej ustawy, odchodzi od tej linii orzeczniczej oraz od regulacji Konstytucyjnej zawartej w art. 21, który stanowi, że wywłaszczenie jest dopuszczalne ale tylko na cele publiczne i tylko za słusznym odszkodowaniem. Powyższy przepis ustawowy nie reguluje spraw odszkodowania.

Dodany ust 3 do art. 30 stanowi, że jeżeli decyzja reprivatyzacyjna została wydana pomimo nieustalenia posiadania nieruchomości przez dotychczasowego właściciela, ciężar udowodnienia posiadania spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne.

W interesie społecznym dotyczącym ogółu mieszkańców Warszawy nie było przejmowania nieruchomości warszawskich bez tytułu prawnego, sprzecznie z regulacją dekretu z dn 26.X.1945 r. Wywodzenie skutków prawnych z bezprawnego przejęcia przez Skarb Państwa gruntów warszawskich i obarczanie obecnie ubiegających się o zwrot, obowiązkiem udowodnienia, że „posiadali nieruchomość” gdy była ona już przejęta i zagospodarowana przez Państwo – stanowi raczej żart niż przepis prawny.

W tym miejscu należy podnieść, że ustawowe przesłanki wywłaszczenia na podstawie dekretu Bieruta z dnia 26 października 1945 r odpadły w 1974 roku.

Do kiedy zatem obowiązywały regulacje art. 1 dekretu z dn 26.X.1945 r. Biuro Prawne Urzędu Rady Ministrów wydając co roku - Skorowidz Obowiązujących Przepisów Prawnych ogłaszanych w Dzienniku Ustaw i Monitorze Polskim, po raz ostatni zamieściło ustawę z dnia 3 lipca 1947 roku o odbudowie m. st. Warszawy, jako obowiązujący akt prawny w 1974 roku.

Od tego czasu Urząd Rady Ministrów zajął stanowisko, że ustawa ta nie obowiązuje uznając odbudowę Warszawy za zakończoną wraz z doprowadzeniem odbudowy Zamku Królewskiego do stanu surowego.

Podobnie za nieobowiązującą już ustawę z dnia 3 lipca 1947 r o odbudowie m. st. Warszawy, uznał Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 3.08.2011 r. sygn. I OSK 1383/10.

Tak więc od 1974 r przejęte grunty osób fizycznych w Warszawie, **które do 1974 roku nie zostały wykorzystane na cel przejęcia** i za które nie wypłacono żadnego odszkodowania, winne być zwracane osobom fizycznym gdyż odpadła podstawa prawna ich przejęcia określona w art. 1 dekretu z dnia 26.X.1945 roku t.zw. Dekretem Warszawskim.

Nie zwracanie tych gruntów po 1974 roku ma więc cechy przywłaszczenia tych nieruchomości przez Skarb Państwa a później przez Gminę, jako przywłaszczenie mienia bez żadnego tytułu prawnego.

Komisja Weryfikacyjna winna w konsekwencji uchylać decyzje wydane po 1974 r wyniku których ustanawiano własności nieruchomości warszawskich na rzecz Skarbu Państwa lub Gminy, jako wydane sprzecznie z interesem społecznym obywateli Warszawy i sprzecznie z zapisami dekretu.

Art. 7 ustawy nowelizującej z dnia 27 lutego 2018 r stanowi, że do decyzji ostatecznych i nieostatecznych, postępowań wszczętych i niezakończonych dot. prawa użytkowania wieczystego, w przedmiocie odmowy uwzględnienia wniosku dekretowego, wznowienia postępowania, uchylenia decyzji, zmiany lub stwierdzenia nieważności decyzji, wypłaty odszkodowania lub przyznania odszkodowania – stosowane będą przepisy ustawy nowelizującej z dnia 27 lutego 2018 r w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Ponadto na podstawie dodanego pkt 6 do art. 29 ustawy, Komisja Weryfikacyjna rozpoznawać będzie wniosek dekretowy złożony przez obywatela Warszawy na podstawie art. 7 ust 1 dekretu.

Rozpoznanie takiego wniosku obywatela Warszawy będzie się odbywało na podstawie wyżej opisanych przepisów wprowadzonych ustawą nowelizacyjną.

WNIOSKI OGÓLNE

Żaden mieszkaniec Warszawy lub jego następca prawny nie uzyska pozytywnej decyzji w swojej sprawie dot. gruntów warszawskich w obecnej Polsce.

SKUTKI KRAJOWE I MIĘDZYNARODOWE

Jedyną drogą prawną dochodzenia swych roszczeń przez członków Zrzeszenia DEKRETOWIEC oraz innych osób skrzywdzonych dekretem Bieruta w Warszawie, jest skierowanie skargi do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu w oparciu o art. 263 i art. 264 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Wykazanie naruszenia bezpośrednich praw obywatela przez ustawę z dn 27 lutego 2018 r nie będzie trudne.

W związku z uchwaloną w dniu 12 grudnia 2017 r przez Senat USA ustawą nr 447 dot. zobowiązania Sekretarza Stanu do raportowania Komisjom Senatu o stanie realizacji Deklaracji Terezińskiej z dnia 30 czerwca 2009 roku przyjętej i podpisanej przez 46 państwa w tym przez Polskę i raportowania stanu prawnego w tym stanie prawnego także w Polsce dot. realizacji ustaleń powyższej Deklaracji, należy się spodziewać, że będzie też analizowana omawiana wyżej ustawa Wiceministra Jakiego z dnia 27 lutego 2018 r.

Analizowana wyżej ustawa z dn 27 lutego 2018 r jest zaprzeczeniem ustaleń przyjętych przez Polskę zawartych w Deklaracji Terezińskiej w przedmiocie restytucji lub odszkodowania za mienie żydowskie utracone w okresie Holokaustu oraz w okresie bezprawia komunistycznego. Nie niesie żadnych rozwiązań w tym zakresie a jedynie wprowadza sprzeczne z prawem obostrzenia w procedowaniu. Jak wynika z powyższych regulacji zagadnieniem tym interesuje się Rząd Stanów Zjednoczonych i Rząd Izraela.

Zrzeszenie DEKRETOWIEC nie prognozuje negatywnych skutków dla interesów Państwa Polskiego wynikających z wprowadzonej i realizowanej przez Wiceministra Jakiego ustawy z dnia 27 lutego 2018 r pod kątem wywierania jej negatywnego wpływu na żydowskie mienie pozostawione w Polsce przez społeczność żydowską.

Interesują nas jednak niezbitnie negatywne i sprzeczne z Konstytucją oraz Prawem Wspólnotowym, skutki tej ustawy wywierane w stosunku do naszych członków Zrzeszenia DEKRETOWIEC.

Dlatego wnosimy o analizę przez naszych członków niniejszego opracowania i podjęcie decyzji w przedmiocie składanych skarg do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu.

PREZES

Zrzeszenia Dekretowiec

Zbigniew Lisiecki

WICEPREZES

Zrzeszenia Dekretowiec

Ryszard Grzesiuła